Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Brevnr
BESLUT	190 S4
Ärendenr	Datum
ÅLR 2023/7184	21.9.2023

Hänvisning
Er begäran 8.9.2023
U 33/2023 rd, COM(2023) 273 final

Kontaktperson
Jacob Nordlund, telefon +358 (0)18 25309
jacob.nordlund@regeringen.ax

Riksdagens kommunikationsutskott
FI-00102 RIKSDAGEN

LiV@riksdagen.fi

Ärende

Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2005/35/EG om föroreningar förorsakade av fartyg och om införande av sanktioner, inbegripet straffrättsliga sanktioner, för föroreningsbrott

Ålands landskapsregering har behandlat COM(2023) 273 final Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2005/35/EG om föroreningar förorsakade av fartyg och om införande av sanktioner, inbegripet straffrättsliga sanktioner, för föroreningsbrott. Landskapsregeringen beslöt att meddela riksdagens kommunikationsutskott följande:

Förslagets förhållande till landskapet

Föreliggande ändringsdirektiv hör till vissa delar inom åländsk lagstiftningsbehörighet då det innehåller bestämmelser om natur- och miljövård som enligt självstyrelselagen 18 § 10 punkten uteslutande hör till landskapets behörighet. Landskapet kan anses ha ett helhetsansvar för natur- och miljövården på Åland. Grunddirektivet direktiv 2005/35/EG om föroreningar förorsakade av fartyg och införandet av sanktioner för överträdelser har av landskapsregeringen notifierats med hjälp av följande landskapslagstiftning:

- Landskapslag (1977:16) om bekämpande av oljeskador
- Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland
- Landskapslagen (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd
- Landskapslagen om (2003:58) om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester.

Enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om natur- och miljövård (10 punkten i den paragrafen), båttrafik (21 punkten) och näringsverksamhet (22 punkten). I enlighet med 25 punkten i den paragrafen sträcker sig landskapets lagstiftningsbehörighet också till kriminaliseringar inom rättsområden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt 27 § 13 punkten i lagen har riket åter lagstiftningsbehörighet i fråga om handelssjöfart samt farleder för handelssjöfarten. Enligt 59 b § i självstyrelselagen kvarstår behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket även när gemenskapsrätten ska genomföras.

I miljöskyddsärenden som gäller sjöfarten har behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket vanligtvis granskats bland annat med avseende på vem skyldigheterna gäller och var det anses att skyldigheten fullgörs. Exempelvis ordnandet av mottagning i hamn av avfall från fartyg och avlämningen av avfall i hamnens mottagningsanordning anses höra till landskapets lagstiftningsbehörighet. Miljörelaterade skyldigheter med anknytning till det normala opererandet av fartyg i handelssjöfart anses åter höra till rikets behörighet. Till den del det är fråga om fartyg inom handelssjöfart hör direktivförslaget till rikets lagstiftningsbehörighet. Till övriga delar hör förslaget till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Landskapsregeringens ställningstagande till förslaget

Skyddet av den marina miljön i Östersjön som kan skadas av utsläpp är en högt prioriterad fråga för landskapsregeringen och Åland som helhet. Det är därför viktigt att effektiva åtgärder vidtas för att bekämpa fartygsföroreningar, vilka dessutom får gränsöverskridande konsekvenser. Landskapsregeringen anser att förslaget bidrar till ett ökat skydd för de åländska vattenområdena och Östersjön som helhet. Landskapsregeringen välkomnar därför förslaget och dess målsättningar samt stödjer generellt dess utformning. Det är dock önskvärt att svavelutsläpp direkt till Östersjön helt upphör. Landskapsregeringen anser därför i tillägg till det ovan anförda, i likhet med Sverige, att användningen av skrubbers bör förbjudas i Östersjön eftersom miljövänligare alternativ finns att tillgå.

Det bör dock bevakas att de administrativa bördorna och kostnaderna som förslaget föranleder står i proportion till nyttan och är kostnadseffektiva.

Minister Christian Wikström

Byråchef Jacob Nordlund

FÖR KÄNNEDOM Landskapsregeringens ministerråd i Bryssel, anton.nilsson@formin.fi
Enheten för rättsliga och internationella frågor, euenheten@regeringen.ax
Lagberedningen, lagberedningen.mail@regeringen.ax
Ålands riksdagsledamot, esther.djupsund@riksdagen.fi
Riksdagens stora utskott, suuri.valiokunta@eduskunta.fi
Den åländska assistenten vid Europaparlamentet, celinda.nordqvist@europarl.europa.eu